

POJAM DUHOVNE FORMACIJE

To je pojam za duhovni pokret koji je utemeljen na duhovnim vežbama (tehnikama imaginacije, meditacije i ispovedanja) Ignacija Lojole, koje je protestant, Ričard Foster, prilagodio iskušenju savremenog otpalog protestantizma na taj način što ih je izmiksovao sa elementima pravoslavnog misticizma. Duhovne vežbe su prilagođene savremenim otpalim protestantima kada su od pravoslavnih mistika dobile notu sentimentalizma koja ugađa savremenom hedonizmu.

Iako je predsednik Generalne konferencije Ted Vilson više puta govorio protiv otpada Duhovne formacije koji se javlja unutar same crkve, tu prevaru možemo prepoznati u pojedinim propovedima, duhovnoj literaturi, programima klubova zdravlja i, veoma često, u predavanjima neobraćenih hrišćanskih psihologa.

Ovde sledi sažeta analiza sedam osnovnih zabluda Duhovne formacije:

1) Zanemarena uloga Božjeg zakona rezultuje da se vernik ne kaje za grehe sebičnosti, gordosti, telesnosti, itd, već ih proglašava ispravnim potrebama samim tim što su prirodne i iskrene, a kaje se samo za simptome tih greha u lošim postupcima i neprijatnim osećanjima. On će se pokajati što je **rekao** ružnu reč prijatelju, ali se ne kaje **što je takav**, jer problem ne vidi u sebi, već u odsustvu samokontrole. Potreba za reformom motiva srca ne postoji. Bivši narkoman ne smatra da je sama želja za opijanjem greh, već jedino način opijanja, pa sada svoju želju preusmerava ka opijanju emocijom ljubavi, zloupotrebom muzike, itd. Kako je Božji zakon **zanemaren** i zato predstava o Bogu iskrivljena, vernik od

Boga ne traži rasterećenje od želja, već njihovo zadovoljenje. Formira se izopačena savest, koja u pristupu Bogu zastupa *iskrenost motiva srca*, umesto **iskrenost volje** nasuprot motivima srca. Umesto da verom (uzdanjem) u Boga krene da čini što je pravo, čovek čeka da njegovo grešno srce iskreno poželi Boga. Kako je takvo očekivanje da u sebi nađe prave motive nerealno, on ili pada u obeshrabrenje ili pokušava da fanatične motive svoje pale prirode proglasi pojmom prave ljubavi i da ih sublimira u versku revnost i svakodnevni život.

2) Egocentrizam umesto Hristocentrizma ima sledeće posledice: Umesto pokajanja iz ljubavi, koje bi bilo plod ispravnog poznanja Boga, oni pokajanje izazivaju buđenjem osećanja sramote povređene gordosti ili strahom nečiste savesti ili tugom sebičnog ljudskog sentimenta.

"Mnoge dragocene duše, želeći iskreno da budu hrišćani, još uvek se spotiču u mraku, čekajući da se njihova osećanja snažno pokrenu. Oni čekaju da se posebna promena desi u njihovim osećanjima. **Oni očekuju neku neodoljivu silu, nad kojom oni nemaju nikakvu kontrolu, da ih savlada.** Oni su prevideli činjenicu da vernik u Hristu treba da radi na svom spasenju sa strahom i drhtanjem." (Elen Vajt, Ms55-1910)

Prava ljubav nije rezultat izazvanih emocija niti je ona sama emocija, već je rezultat reforme motiva srca pod uticajem Svetog Duha. Ona predstavlja Božji zakon upisan u ljudsko srce:

"Kad se sopstveno ja potčini Hristu, istinska ljubav spontano izvire. Ona **nije emocija** ili **podsticaj** već odluka posvećene volje. Ona se ne sastoji u osećanju već u preobraćenju čitavog srca, duše i karaktera, koji su mrtvi sebi a žive Bogu." (6BC 1100)

3) Zloupotreba emocija radi opijanja i ugušenja svesti o sopstvenoj duhovnoj ispraznosti. Vernici se navode da traže spasenje u osećanju voljenosti. Ljubav se predstavlja kao kakvo osećanje koje zadovoljava potrebe neporođene ljudske prirode:

"Biblija se tumači na takav način koji se sviđa neporođenom srcu, a njene svečane i važne istine se smatraju bezvrednim. Ljubav se ističe kao glavna Božja osobina, ali ona se prikazuje kao raznežena **sentimentalnost**, koja ne pravi razliku između dobra i zla. Probuđenje se često izaziva na taj način što se budi mašta, uzbuđuju osećanja. **Vest koja je upućena na zdrav razum ne nailazi ni na kakav odziv.** U onim crkvama koje će sotona moći da pokori pod svoju lažnu moć izazvaće uverenje da je na njih izliven naročiti Božji blagoslov." (GC 558, 464)

"Ne mislite da je sentimentalizam religija. Otresite sa sebe sva ljudska pomagala i oslonite se čvrsto na Hrista." (HS 137.5)

"Ljubav i saosećanje koju bi Isus hteo da mi pružamo drugima, nema ukus **sentimentalizma**, koji je zamka za dušu; to je ljubav nebeskog porekla." (SDG 147)

"Nemaju u sebi moći da budu srećni već očekuju svoju sreću od drugih..." (PYM 431) "Vi možete biti srećni u Njemu čak i ako nemate nijednog prijatelja u ovome svetu." (HC 259)

4) Duhovna formacija zastupa ispovedanje greha drugome, ali ne onome kome se greh učinio radi popravljivanja odnosa sa tom osobom, već ispovedanje svih greha sopstvenog života pred osobom od poverenja radi **psihičkog rasterećenja** i isceljenja. Naravno da je samim tim potreba za takvim ispovedanjem dokaz neizmirenosti čoveka sa Bogom,

koje je posledica odsustva stvarnog pokajanja za grehe. Osoba koja grehe ne odbacuje, prirodno ima utisak da je Bog ne čuje, pa zato zastupnici Duhovne formacije traže utehu u još jednoj osobi ili grupi, sa obrazloženjem da *"drugi čovek čini prisustvo Boga realnijim"*.

"Nadam se da niko neće i dalje misliti da se Božje odobravanje može zadobiti ispovedanjem greha ljudskim bićima ili da u tome ima neke naročite vrline. Svoje tajne grehe ispovedite samo pred Bogom." (5T 647-9)

Slušanje tuđih ispovesti je otrov za sopstvenu savest koja više sebe ne teši primerima tuđe pobeđe nad grehom, već primerima tuđe nemoći i pada, uveravajući sebe da stvarna pobeđa nad grehom nije moguća. Njen moto postaje: **"Ja nisam OK, ti nisi OK, to je OK!"**

5) Duhovna građevina sazidana na pesku ne može da podnese oluje života. Umesto da odbace iskrivljeno poimanje doktrine koja ih navodi da svoju duhovnu građevinu zidaju na pesku sopstvene samopravednosti umesto na Steni života, zastupnici Duhovne formacije odgovornost za sopstvene grehe prebacuju na druge ljude, roditelje, razočaranja, nezadovoljene potrebe egzistencije, itd, kao kada je Adam za svoj pad optužio Evu, a Eva zmiju. Naravno, teška iskušenja i nevolje nisu uzrok greha, već **test** da li je greh u našem srcu i dalje prisutan: "Svi imaju prikrivene crte karaktera koje će kroz patnju izaći na videlo. ... Bog dozvoljava da iskusimo tegobe siromaštva i dovodi nas u teške položaje **da bi se otkrili nedostaci u našem karakteru** i da bi se uglačala njegova surovost." (7T 211, 4T 496)

6) Zastupnici Duhovne formacije ne vide izvor depresije u osujećenoj sebičnosti, niti izvor gneva u povređenoj gordosti, već svoje grehe

izgovaraju neprijatnim okolnostima. Na osnovu toga, zaključuju da gnev i depresija ranjenog srca umesto da se pobeđe, treba da se izraze. Elen Vajt upozorava: "Hrišćanin **ne sme proučavati svoje emocije i davati oduška svojim osećanjima**, ili će se uskoro sresti sa nezvanim gostom - sumnjom - i biti uhvaćen u zbunjenosti i očajanju." (ST 3. dec. 1894.) "Ispoljavanjem svojih osećanja na ovakav način on će možda osetiti izvesno **privremeno olakšanje**; ali to goruću predstavu o težini patnji koje je podneo čini samo još drastičnijom..." (3T 97) Bavljenjem ranama iz celog dosadašnjeg života kao i davanjem oduška neprijatnim osećanjima koje su posledica ranjavanja (povređenosti) sopstvenog sujetnog ili sebičnog Ega, greh se samo još više razvija.

7) Kako takva osoba ne može da podnese stresne situacije jer nije umrla svom velikom Ja, njoj se umesto negdašnjeg odlaska u manastir pružaju psihološke tehnike formiranja granica kojima ona **onemogućava drugima da povrede njen nepobeden Ego**. Elen Vajt upozorava: "Nemojte u svoje propovedi unositi bilo šta čime biste zamenili Hrista, mudrost i silu od Boga." (EGW, CET 247) Granice se formiraju i iz straha od kritičkog mišljenja, koje bi moglo da pokvari lažni mir, pa zato zastupnici Duhovne formacije svaku diskusiju i preispitivanje proglašavaju govorom mržnje, a kako kritika povređuje njihov veliki Ego, oni je doživljavaju lično. Elen Vajt takve ukorava:

"Oni postaju konzervativni i žele da izbegnu diskusiju. ... Postoji mnogi u crkvi koji uzimaju zdravo za gotovo da znaju šta veruju, ali, dok se ne pojave kontroverze, oni nisu svesni sopstvene slabosti. ... Raspravljajte, raspravljajte, raspravljajte!" (GW 298-299)

Takozvane grupe za podršku pružaju lažnu utehu ukorenome:

"Takvi će sažaljevati one koji su zaslužili ukor, jer su tu povređena lična osećanja. Zbog te neposvećene naklonosti i sami oni koji osećaju takvo sažaljenje učestvuju u krivici onih koji su ukoreni. **U devet od deset slučajeva moglo bi se pomoći onome koji je ukoren da uvidi svoju grešku i da se popravi, kad bi mu ostali stavili do znanja njegovu grešku.** Međutim, tu se mešaju neposvećena lica sa svojim naklonostima i lažno predstavljaju pobude onoga koji ukorava i prirodu ukora. Uzimajući u zaštitu ukorenog, oni ga navode na zaključak da je prema njemu učinjena nepravda. I njegova osećanja se dižu protiv onoga koji je samo izvršio svoju dužnost. ...

Čujemo kako se neko žali: 'O, *tako sam osetljiv, ne mogu podnositi ni najmanju zamerku!*'. Kad bi takva lica htela da kažu pravo stanje stvari, ona bi rekla: '*Toliko sam samovoljan, toliko sam samopouzdan, toliko sam ohol, da neću da me ko savetuje; imam pravo da verujem i da govorim kako mi se sviđa!*' ... Oni su udaljeni od Boga, a ipak su veoma zadovoljni svojim životom, iako se Bog gnuša njihovog ponašanja. Takva vrsta ljudi će se uvek boriti protiv uputstava Duha Božjeg, a naročito protiv ukora. **Oni ne žele da ih neko uznemirava.**" (3T 239)

"I kad ljudi koji stoje na položaju vođa i nastavnika rade pod silinom spiritualističkih ideja i izvrnutih tumačenja, da li ćemo ćutati, iz straha da ćemo ih povrediti, dok duše bivaju obmanute?" (Manuscript 72, 1904)

Za dublje informacije pogledaj sledeću adresu:

<http://enlite.org/otpad>